

Якимчук Т. В.

к.е.н.

Національний університет харчових технологій (Україна)

АНАЛІЗ РИНКУ ГОРІХІВ МИГДАЛЮ

В умовах зміни клімату та поступового потепління в Україні є потреба у висадженні засухоустійких рослин, вирощування яких буде економічно вигідним на нашій землі, дозволить покращити конкурентні позиції вітчизняних аграріїв та буде інвестиційно привабливим для потенційних інвесторів. Серед таких культур спеціалісти розглядають мигдаль як порівняно невибагливу культуру, горіхи якої користуються попитом в Україні та світі. Так, на сьогоднішній день мигдаль є найбільш вживаним горіхом у світі – у 2020 році населення планети спожило 1651450 т (т – метрична тонна) мигдалю, що становило 32% від обсягу всіх спожитих горіхів [1].

Відповідно до динаміки росту споживання мигдалю у світі протягом останніх п'яти періодів невпинно зростає і його виробництво: з сезону 2016/17 до сезону 2021/22 обсяги вирощеного горіха збільшились на 39,2% або на 463060 т. Найбільшим виробником були і залишаються Сполучені Штати Америки, які у сезоні 2021/22 зібрали 1289200 т або 78% світового обсягу мигдалю, що на 3,3% менше в порівнянні з попереднім сезоном і на 36% більше, порівняно з сезоном 2016/17. Майже все виробництво мигдалю в США зосереджено у штаті Каліфорнія, де цей горіх у 2020 році вирощувався на площі 1250000 акрів або 505857 га, що дозволило виростити мигдалю на суму 5251,4 млн. дол. [1, 2].

Друге місце за кількістю вирощених горіхів мигдалю у світі посіли Австралія та Іспанія, які відповідно виростили 8% та 7% цього горіха у сезоні 2021/22 [1]. У 2020-2021 рр. площа промислових садів мигдалю в Австралії досягала 58523 га, що дозволило їй зібрати у сезоні 2021/22 124439 т горіхів. Закладенню садів мигдалю в Австралії приділяється значна увага. Так, площі насаджень збільшились за останні двадцять років десь у 15 разів, приблизно п'ята частина яких поки що не дає врожаю. Це свідчить про постійне оновлення та розширення площ садів мигдалю [3].

Що стосується найбільшого виробника мигдалю в Європі, Іспанії, то у сезоні 2021/22 там було зібрано 109200 т цього горіха. Площі промислових мигдалевих садів також невпинно зростають – так, у 2020 році площі садів збільшились на 4,4%, порівняно з 2019 роком [1, 4].

В названих вище країнах-лідерах вирощують різні сорти мигдалю.

Третє місце у виробництві мигдалю у сезоні 2021/22 розділили такі країни як Туреччина (18000 т) та Туніс (16500 т), кожна з яких зібрала по 1% світового обсягу мигдалю.

За період 2016-2020 рр. експорт мигдалю збільшився на 25,3%. Найбільшими експортерами були США, Іспанія та Австралія, які у 2020 році продали 70%, 9% та 6% світового обсягу експорту мигдалю відповідно [1]. Найбільшими імпортерами були такі країни як: Індія, Іспанія, Німеччина та

Китай. Як наслідок, в цих країнах, а також в США, було спожито найбільше мигдалю як в кількісному вираженні, так і в розрахунку на одну людину. Варто зазначити, що мигдаль йде на виробництво кондитерських виробів, на виробництво мигдалевого борошна та молока, споживається у необробленому вигляді. Мигдальне лушпиння та шкаралупа може використовуватись для корму тварин.

В Україні динаміка споживання мигдалю відповідала світовій динаміці його споживання. Спожитий українцями мигдаль імпортується з США. Для того, щоб зменшити залежність від імпорту та забезпечити внутрішній попит на даний горіх, фахівці та вітчизняні аграрії почали приділяти увагу цьому питанню – не так давно почали закладати українські розплідники саджанців мигдалю; у 2018 році закладений промисловий сад площею 105 га в Київській області за підтримки італійської компанії; декілька років назад в Одеській області був висаджений мигдалевий сад площею 3 га, плодоношення якого очікується у найближчі роки [5].

Для збільшення площ мигдалевих садів в майбутньому зацікавленим сільськогосподарським підприємствам необхідно обрати найбільш конкурентоспроможні сорти мигдалю для існуючих умов господарювання, знайти якісні саджанці, врахувати інвестиції не тільки на посадковий матеріал, але й в необхідну техніку для збирання, очищення та зберігання горіхів. Варто зазначити, що інвестиції більш виправдані за умов значних виробничих площ, а тому досить часто сади є способом диверсифікації наявного бізнесу.

Таким чином, у світі спостерігається тенденція до зростання попиту і пропозиції мигдалю. Враховуючи сприятливі умови для його вирощування в Україні, можна говорити, що закладення промислових садів мигдалю для вітчизняних аграріїв – це досить перспективний, неосвоєний на сьогоднішній день вид діяльності, який може дозволити підвищити ефективність агробізнесу та у майбутньому забезпечити внутрішню потребу населення країни у мигдалю.

Список використаних джерел

1. International Nut and Dried Fruit Council: Statistical Yearbooks. URL : <https://www.nutfruit.org/industry/technical-resources> (дата звернення: 22.07.2022)
2. California Almond Objective Measurement Report 2022. URL : https://www.almonds.com/sites/default/files/2022-07/2022_ObjectiveReport.pdf
3. Publications – Australian Almonds. URL : <https://australianalmonds.com.au/industry/aba-publications/?v=6cc98ba2045f> (дата звернення: 26.07.2022)
4. Subjective Estimation of the Spanish Almond Harvest 2021. URL : <https://hispanianuts.com/wp-content/uploads/2021/05/Estimacion-subjetiva-almendra-espanola-ingles.pdf> (дата звернення: 26.07.2022)
5. Українська горіхова асоціація. URL : <https://ukr-nuts.com.ua/> (дата звернення: 25.07.2022)